

Микола Галів

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7068-3124>

доктор педагогічних наук, професор

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

(Дрогобич, Україна)

halivm@yahoo.com

Анна Пурій

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8409-0885>

студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

(Дрогобич, Україна)

annapuriy@gmail.com

УДК 930.2(477):070.48(477.83)»1937/1938»

ГАЗЕТА

«ГОМІН БАСЕЙНУ»/«ГОМІН КРАЮ» (1937–1938 рр.): ХАРАКТЕРИСТИКА ЧАСОПISУ

DOI 10.37222/2786-7552-2023-2-4

У статті охарактеризовано український часопис «Гомін Басейну»/«Гомін Краю», який видавався у Дрогобичі та Львові впродовж 1937–1938 рр. Усього вийшло 11 чисел газети «Гомін Басейну» (з 1 січня до 1 вересня 1937 р.) та 13 чисел газети «Гомін Краю». Спочатку у виданні подавалися статті на актуальні соціально-економічні, міжнародно-політичні теми, згодом – матеріали економічної тематики, фейлетони, вірші, дописи із сіл та міст Дрогобицького повіту («Нафтового Басейну») у рубриці «Хроніка». Остання сторінка призначалася для реклами, оголошень, списку осіб, які склали пожертву на пресовий фонд газети. Ініціатором, організатором видання і його головним редактором був правник Олександр Підгородецький. Крім нього, до редакційної колегії входили студенти вишів та випускники середніх шкіл: Михайло Василик, Адольф Гладилевич, Максим Гладилевич, Василь Колінко та Юліян Середяк. До авторського

колективу «Гомону Басейну» входили: Юрій Андрушків, Марія Басараб, Юрій Костишин, Федір Настьошин. Наприкінці 1937 р. «Гомін Басейну» став неофіційним органом робітничого товариства «Сила». 1937 р. видання виходило під зміненою назвою – «Гомін Краю». «Інформаційно-суспільний двотижневик для українських працюючих мас» видавався у Львові. Газета «Гомін Краю» налічує 13 чисел, перше – побачило світ 1 грудня 1937 р., останнє – 1 червня 1938 р. На її шпальтах публікувалися здебільшого матеріали про робітничі відносини у Львові та Галичині загалом. Лише на 5–6-й сторінках, у рубриці «Гомін Басейну», вміщувалися дописи з Дрогобиччини. Члени редакції належали до Організації українських націоналістів, тому обстоювали націоналістичну ідеологію, гостро критикували комуністичні й соціалістичні організації (Польська соціалістична партія, «Робітниче товариство» та ін.) та ідеології. У низці матеріалів автори газети виступали проти політики польської влади, зокрема на місцевому рівні.

Ключові слова: газета «Гомін Басейну»/«Гомін Краю», українська преса, Дрогобиччина, ОУН, націоналізм.

Постановка проблеми. Періодична преса була і залишається надзвичайно цінним джерелом для дослідження різних аспектів життя суспільства, його інституцій та організацій, повсякденних практик соціальних груп, а також біографій діячів минулого. Для дослідників локальної історії, зокрема минувшини Дрогобиччини, особливе значення мають періодичні видання місцевого рівня, які розкривають різні сторони громадсько-політичного, економічного, культурного життя населення певних локусів. Серед них відзначимо двотижневу газету «Гомін Басейну»/«Гомін Краю», яка є одним із найбільш інформативних джерел з історії Дрогобиччини кінця 1930-х рр. Однак визначення джерелознавчого потенціалу будь-якого часопису розпочинається насамперед із зовнішньої критики джерела, яка передбачає характеристику часових умов його появи, поглядів редакційно-авторського колективу, редакційної політики й ідеологічної позиції тощо. Саме на вирішення цього завдання й спрямована наша стаття.

Мета дослідження – у рамках зовнішньої джерелознавчої критики охарактеризувати газету «Гомін Басейну»/«Гомін Краю»

(1937–1938), з'ясувавши склад редакційної колегії та авторського колективу, механізми фінансування, завдання часопису, його зміст і політико-ідеологічні орієнтири.

Об'єкт дослідження – газета «Гомін Басейну»/«Гомін Краю» (1937–1938).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Українська преса Дрогобицького повіту, яка видавалася у міжвоєнний період ХХ ст., репрезентована невеликою кількістю видань, що відзначила О. Дроздовська [18]. Серед них помітним явищем у другій половині 1930-х рр. стала газета «Гомін Басейну» – «інформаційно-суспільний двотижневик». Відзначимо, що певна характеристика часопису здійснена у мемуарно-публіцистичних працях В. Вергана [7], А. Гладиловича [12–14], Ю. Середяка [42], сучасних краєзнавчих виданнях [33]. Газету «Гомін Басейну» («Гомін Краю») розглянуто у монографії О. Дроздовської [19]. У статті Л. Снісарчук «Динаміка розвитку української преси міжвоєнної Галичини» йдеться про наклад газети «Гомін Краю» (3000 пр.) та її нетривале видавання [43].

Наукова новизна. Порівняно з попередніми дослідниками автори статті приділили певну увагу біографії організатора та головного редактора часопису, а також більш глибоко проаналізували завдання і політико-ідеологічне спрямування часопису.

Методи дослідження: загальнонаукові (аналіз, синтез, нарративізація та узагальнення досліджуваного матеріалу) і спеціально-історичні (історико-типологічний та історико-системний) методи, а також механізми зовнішньої критики пресових джерел.

Виклад основного матеріалу. Газета «Гомін Басейну» почала виходити у січні 1937 р. Ініціатором та організатором видавання часопису був молодий дипломований правник, магістр Олександр Підгородецький. Він же виконував функції головного редактора газети [12, с. 773]. Відомо, що О. Підгородецький народився 9 вересня 1908 р. у Львові. У 1933 р. закінчив правничий факультет Університету Яна Казимира у Львові. Редагував і видавав газету «Гомін Басейну». Пізніше був заарештований польською поліцією й на початку вересня 1939 р. потрапив до концентраційного табору у Березі Картузькій. Під час Другої світової війни перебував на Холмщині, де вчителював в одному із сіл. Згодом, до 1958 р., мешкав у Львові, працював

учителем мистецької фотографії в одному з технікумів. Відтак йому вдалося виїхати до Польщі, звідти – до Австралії, у 1966 р. він емігрував до Канади. У Торонто заснував клуб «Бесіда», який спочатку об'єднував українських емігрантів (містився в його будинку). Займався публіцистикою. Помер у 1977 р. Після смерті О. Підгородецького вийшла друком його книга «Листи до сина. Збірка есеїв і статей» [14, с. 284; 285; 49].

До складу редакційної колегії часопису «Гомін Басейну» входили студенти й випускники середніх шкіл: Михайло Василік, Адольф Гладилевич, Максим Гладилевич, Василь Колінко й Юліан Середяк. В. Колінко фігурував як відповідальний редактор. До авторів часопису, крім згаданих осіб, належали: випускник гімназії Юрій Андрушків – автор цікавих репортажів із сіл Дрогобицької Бойківщини; Федір Настьошин – поет із с. Лішня, який під псевдонімом Федько Чорнявий писав дотепні віршовані фелейтони на різні суспільні теми; Марія Басараб – гімназистка, авторка оповідання «Підозрілий тип»; Юрій Костишин – гімназист, що писав під псевдонімами Юрій Соснина та Юрко з Задеревача [12, с. 773].

Власне члени редакційної колегії були й основними авторами часопису. Так, Ю. Середяк друкував фелейтони й був автором заголовної віньетки «Гомону Басейну». А. Гладилевич опублікував репортаж із бойківсько-лемківського пограниччя й редагував багату на матеріал сторінку дописів. М. Гладилевич умістив в газеті записані від його бабусі старовинні дрогобицькі колядки. О. Підгородецький, на додаток до виконуваних ним обов'язків головного редактора, писав статті на суспільні теми й репортажі. Із принагідних співробітників варто згадати легендарного вже тоді Зенона Коссака, що вмістив нарис про бій під Крутами, а також представників «старшого громадянства» – Григорія Когута і Йосипа Магаса. Перший з них, будучи членом Дрогобицької повітової ради, інформував (підписуючись криптонімом О. Т.) про політику місцевої польської адміністрації щодо українського населення повіту, а другий, вищий урядовець нафтового концерну в Бориславі, був автором серії статей про розвиток бориславської нафтової промисловості [12, с. 773; 774].

Усього побачило світ 11 чисел газети «Гомін Басейну». Перший номер датовано 1 січня 1937 р., дев'ятий – 1 травня

1937 р. Наступні три місяці газета не виходила через брак коштів. 1 серпня 1937 р. з'явилося 10-те число газети, а 11-й номер – 15 серпня цього ж року. Хоча на титульній сторінці останнього номера фігурувала інша нумерація: число 11–12 із двома датами – 11 серпня і 15 вересня. Однак нумерація на колонтитулах наступних сторінок була одинарною – «Ч. 11». Перші дев'ять чисел друкувалися у Дрогобичі, а ч. 10 і 11 – у Львові [42, с. 295]. Спочатку подавалися редакційні статті на актуальні соціальні, економічні, народно-політичні теми, надалі публікувалися матеріали господарської тематики, фейлетони, вірші, дописи з сіл і міст Дрогобиччини («Нафтового Басейну») – у рубриці «Хроніка». Остання сторінка призначалася для реклами, оголошень, переліку осіб, які склали пожертви на пресовий фонд газети.

Як відзначав А. Гладилевич, «Гомін Басейну» мав із часом перетворитися в тижневик. Він перестав виходити через нестачу матеріального забезпечення. Газета не мала жодних фундаторів. Її видавець, Роман Турів, був видавцем тільки номінально. Фінансовою базою газети були дрібні прибутки з передплат, пожертв і оплат за нечисленні оголошення, а також незначні позички, але цього не вистачало на оплату паперу й друку [12, с. 774]. Відзначимо, що А. Гладилевич, імовірно, був дописувачем до перших чисел газети, бо не знав, скільки номерів загалом побачило світ. Він вважав, що останнім випуском газети «Гомін Басейну» було ч. 9. Згодом від Ю. Середяка дізнався, що в Українській бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі зберігається 11-те число газети, зміст якого описав в одній зі статей [13].

Наприкінці 1937 р. «Гомін Басейну», на думку А. Гладилевича, був неофіційним органом робітничого товариства «Сила». Від січня 1938 р. він виходив під зміненою назвою «Гомін Краю» – «інформаційно-суспільний двотижневик для українських працюючих мас». З уваги на те, що польська цензура в Дрогобичі була «не така гостра», як у Львові, а може, ще й з інших причин, видавці «Гомону Басейну» (ч. 10 і 11) й «Гомону Краю» подавали Дрогобич як місце, де знаходилася редакція й адміністрація цих газет [13, с. 776]. Газета «Гомін Краю» налічувала 13 чисел. Перше число побачило світ 1 грудня 1937 р., останнє – 1 червня 1938 р. Оскільки газета видавалася у Львові (в її останніх номерах

уже вказано не дрогобичьку, а львівську адресу: вул. Чацького, 6), на її шпальтах публікувалися здебільшого матеріали про проблеми робітництва у Львові та загалом у Галичині. Лише на 5–6-й сторінках, у рубриці «Гомін Басейну», вміщувалися дописи, замітки і повідомлення з Дрогобиччини.

Редакція «Гомону Басейну» у першому ж числі задекларувала мету і завдання газети. Зазначалося, що часопис «поширить круг заінтересовань справами нашої округи та поглибить зацікавлення проблемами так дорогого нам клаптика рідної країни. [...] «Гомін Басейну» буде всеціло інформувати Вас про кожночасний стан нашого життя. Буде гарячо боронити прав та інтересів широких укр.[аїнських] мас. [...] Ми заглянемо на судовий коридор і до зали загального шпиталю, і до верстатів праці, і до цих найбільшніх українських хат...» [9]. Водночас редакція зверталася до читачів із проханням співпрацювати з часописом, розповідати про «свої кривди та переживання», писати до редакції: «Ми хочемо, щоб устами часопису говорили найширші українські маси» [8]. Отже, редакція часопису виразно задекларувала свою українську національну позицію, увагу власне до українського життя.

Схожі завдання декларувалися і в першому числі газети «Гомін Краю» (1 грудня 1937 р.) – двотижневика для «українських працюючих мас, часопису для українського міського та сільського робітника». Наголошувалося, що газета продовжуватиме працю, започатковану «Гомоном Басейну», але окреслювалися більш широкі масштаби, бо «Гомін Краю» служитиме інтересам трударів усіх західноукраїнських земель. Стверджувалося, що завданням «Гомону Краю» є інформування про те, як «живе тут і там український робітник, та про все те, що може бути предметом його зацікавлення». Йшлося і про завдання інформувати про всі соціальні права українського народу, побажання, недостачі та кривди, боротися за соціальні права українських працюючих мас, належний заробітний рівень платні, «за право до праці українського робітника на своїй рідній землі». Редакція стверджувала, що звертатиме увагу «на ті проблеми нашого життя, яких недоцінення у свій час може мати для цілоти нашого життя фатальні наслідки – та видвигати ці справи на передове місце» [9].

В одній із публікацій наголошувалося, що «Гомін Басейну» є першим українським часописом «в нашій окрузі» (на Дрогобиччині) від часів існування української держави (тобто Західноукраїнської Народної Республіки). Відтак формулювалося завдання видання газети з огляду на необхідність з'ясувати потреби та інтереси українського населення округи. Поява часопису, на думку редакції, заспокоює потреби одного з найбільших промислових округ. Однак редакція просила допомоги «всього громадянства», закликаючи його «оподатковувати» себе: кожне культурно-освітнє чи економічне товариство повинно скласти на пресовий фонд «Гомону Басейну» одноразовий дар. Редакція закликала влаштовувати імпрези, щоб зібрати кошти на видання газети [16]. Такі ж прохання висловлювала і редакція часопису «Гомін Краю», наголошуючи, що задля виконання своїх обов'язків газету мають читати і передплачувати десятки тисяч українських робітників. Відтак декларувався заклик жертвувати кошти на пресовий фонд видання [40].

Уже в числі 2/3 часопису «Гомін Басейну» (лютий 1937 р.) з'явився відгук одного з читачів, в якому повідомлялося, що, купивши і прочитавши газету, був радісно зворушений. «Ви вийшли з завдання успішною рукою... Дрогобиччина нехай буде для вас базою, з якої можна буде вийти на підбій країни. Але в першу чергу треба буде цю базу за собою закріпити», – йшлося у дописі до редакції [21].

Час від часу газета публікувала списки жертводавців та позичкодавців на пресовий фонд «Гомону Басейну» [46] – це були поважні приватні особи, організації, товариства.

Члени редакції, безумовно, перебували під впливом ідеології українського націоналізму, зокрема ідей Д. Донцова. Зрештою, Ю. Середяк зізнавався: «Редакційна Колегія складалася переважно із членів ОУН, то ж і зміст цього двотижневика був націоналістичного напрямку» [42]. Один з авторів газети акцентував вислів, запозичений з праці Д. Донцова: «Життя кожного здорового організму залежить в першій мірі від здоров'я поодиноких клітин. Так і в народі. Життя народу, отого найбільшого організму, його сила і ріст, залежить в першу чергу від сили і росту цих малих клітин, з яких складається кожний народ» [50].

Схожі міркування висловив автор (під криптонімом Аз) у статті «Будуймо нові підвалини», у якій йдеться про прогрес, удосконалення, культурний і економічний розвиток: «У всіх ділянках людського життя йдуть нові улiпшення, свіжі здобутки духовного й матеріального характеру. Література й мистецтво шукає нових доріг, наука відкриває нові світи, техніка, нові винаходи, усе шукає нових напрямків. Бо тільки той організм розвивається, що в повсякденному русі знаходить суть існування, бо тільки та клітина не занидіє, що бере активну участь в якомусь процесі» [2]. Далі автор навів начебто слова гетьмана Івана Мазепи з одного з його універсалів: «Або будемо пасивні й надалі гнитимемо під московським чоботом, або підемо на зустріч подіям, і змагатимемось». Цей заклик до змагання, боротьби, творчості і розвитку особливо акцентувався. «В сучасному теж маємо бути підметом не предметом, бо, щоб створити щось, не треба нам спати й нидіти. Ясна річ, що тут говоримо про активність і працю в громадянському житті. Поза щоденними турботами й працею на насущний хліб, є ще й не менш важна: праця людини-громадянина, що хоче не тільки собі добра, але й загалові. Здається, влучними тут будуть слова Франка: “Ми мусимо навчитися чути себе Українцями, знайомитись з громадськими болячками, боліти частковим, локальним болем, і радіти успіхом”. Ми повинні боліти й навіть локальним недомаганням, і радіти його успіхом». Відтак автор закликав брати участь, творити громадське, культурне, господарське життя [2]. Автор публікації обстоював ідею дієвості, чину, активної праці, яку популяризували українські націоналісти.

У статті «Маківка» (1937. 16 трав.) члени редакції газети наголошували: «В історії народів є події, які говорять за цілу націю. Нація, яка не має таких подій, не має минушини, традицій. А традицію творять саме великі події, повні геройських небуденних діл. Події ті належать до святощів кожної нації, бо на них виховується нові, майбутні покоління, які приходять на зміну – продовжувати боротьбу за розквіт, за силу, за могутність» [29]. До таких подій («національних святощів») належать бої Українських січових стрільців на горі Маківка 23 квітня – 2 травня 1915 р. На думку невідомого автора допису (припускаємо, А. Гладилевича), «бої на Маківці дали нове свідоцтво життєздатності української

нації та живучости». Він наголошує: щороку спадкоємці учасників цих боїв відвідують Маківку, щоб «набрати сил до дальшого змагання в ім'я Великої Ідеї, щоб заявити свою готовність зложити життя в жертву Батьківщині» [29].

Схожі думки висловив член ОУН Зенон Коссак у просвітницькій статті, присвяченій 18-й річниці бою під Крутами. До речі, слова цього чільного учасника українського визвольного руху 1930-х рр. сьогодні є надзвичайно актуальними: «Геройський бій на стації Крути, як епохальна подія, вказав первісну природно й найсутнішу границю, що розмежовує два світи – Західно-Європейський від азійсько-першорядного значення і вказує на Україну, як початок творення нового життя. Крути кров'ю зазначили героїчну оборону західно-європейської культури та цивілізації, – не Німеччина ні Франція чи котра інша держава, але Україна від віків берегла й береже перед дикою варварською навалюю Європу, її культуру та цивілізацію» [20].

Неодноразово у газеті автори вели мову про «українство» і його «національну ідею» [47], про «правильний шлях служби рідній Нації» [35]. В одній із заміток йшлося про те, що заходами студентської молоді Дрогобича 14 лютого 1937 р. відбувся виступ редактора часопису «Голос», інженера Осипа Бойдуника на тему «Соціально-економічне питання в світлі ідеології українського націоналізму» [25]. У газеті «Гомін Краю» подавалася інформація про судові процеси над членами ОУН Миколою Арсеничем [23] та Богданом Яворським [32].

Про прихильність членів редакції та авторів газети «Гомін Басейну» до ідей українського націоналізму свідчить стаття Степана Мазура «Самбірщина колись і тепер» (1937. 1 квіт.). У ній зазначалося, що після «упадку Української Держави в наших селах по цей бік Збруча закипіла культурно-освітня праця. Теж у Самбірщині почали рости наші національні твердині – культурно-освітні установи та кооперативи». Автор висловив жаль, що поруч з «тим розвоєм Самбірщини» почало сходити тут «зерно драгоманівської ідеї» (тобто соціалістична ідея як така протиставлялася поняттю «розвій»). Соціалістів-радикалів С. Мазур називав «радикальними дубами», негативно відгукувався про газету радикалів «Громадський Голос», бо вона, на його думку, сіяла «отруту класової боротьби», засуджував «культ

москвофільства Драгоманова». Автор публікації стверджував, що ідея класової боротьби – це «розбивання сил великої Української Нації. Розпочалася гостра боротьба молоді Самбірщини з радикальними впливами й націоналізм переміг». Цьому значно посприяло проведення «свята Франка» в Нагуєвичах, де виступив «радикально-комунарський фронт» і показав своє правдиве обличчя. «Вірю, – акцентував С. Мазур, – що Самбірщина стане незабаром тврединою націоналізму на наших землях» [28].

Автори газети «Гомін Краю» наголошували, що українські робітники є частиною української нації. «Бо ніхто нас, робітників, ані зв'язати ані розв'язати від національної спільноти не в силі. Бо ми вродилися та помремо українцями. Уважаємо себе органічною частиною великої спільноти. Нам все були і є дорогі змагання нації», – зазначав робітник Іван Мартинович [30].

Особливо негативно члени редакції газети ставилися до комуністичної ідеї та її носіїв. Так, в одній зі статей розповідалося про «недобитків комунізму» в с. Лужок Долішній на Дрогобиччині, які чинили всілякі шкоди місцевим селянам. Зокрема, на Йорданські свята вони «стягнули з хреста вінець прибраний жовто-блакитними лентами» [27]. Автори часопису писали про «скоммунізовані» села, які «заражені комуною» [45]. Із сумом відзначалося, наприклад, що в с. Раневичі є «сильні комуністичні порядки» [38]. Із задоволенням зауважувалося: у с. Коростів на Сколівщині «свідома частина села розправилася з червоними наймитами» [26]. Підкреслювали як позитивний факт, що під час зборів осередку «Просвіти» у Бориславі 14 лютого 1937 р. пропонувалося спалити всі «комунізуючі книжки» [4]. Осудливо редакція газети поставилася до проведеного «Робітничою Громадою» у Бориславі Шевченківського свята 14 березня 1937 р. з огляду на комуністичну орієнтацію цього товариства. «Бо чи ж не прикро, як хтось дозволяє роботи з Нашого Великого Шевченка лакея Марксо-Леніно-Сталінівських ідей?» – йшлося у часописі [5]. В одному з дописів констатувалося, що у середині березня 1937 р. поліція провела арешти серед комуністів Дрогобиччини (Летня, Солець, Стебник, Дрогобич та ін.) [3]. Редакція газети «Гомін Краю» негативно охарактеризувала місячник «Життя і Слово», який почав виходити у листопаді 1937 р. в Дрогобичі. Відзначалося, що цей часопис має троцькістські погляди й

обвинувачує «Гомін Басейну» (який уже тоді не виходив) у фашизмі [17].

Дописувач із с. Нагуєвичі (під псевдонімом Сокіл Серненко) зазначив: «Свідомі громадяни Нагуєвич! Візьміться до праці на культурно-освітній ниві! Гоніть з села комуністичних агентів – хай не затроюють нашої молоді! А як будемо працювати, то скоро дорівняємо іншим свідомим селам, від яких ми так позаду залишилися» [44]. В одному з матеріалів (1937. 1 серп.) повідомлялося, що нагуєвицькі комуністи негативно впливають і на мешканців долішньої частини с. Уріж. «Деморалізуючи впливом комунізму, а радше бандитизму позначились тут на кожному кроці. Джерелом отих впливів є Нагуєвичі, як найближче сусіднє село. Руїнники нівечать те все, що здобуто спільними зусиллями... Комуністи своєю руїнницькою роботою змагають до цілковитого розбиття села» [31].

Один із редакторів часопису акцентував позитивний для нього факт: на Дрогобиччині триває «завзята ліквідація останків комунізму». Він згадував про випадки «кривавих зударів з більшовицькими недобитками». Особливо це проявлялося у селах Стебник, Колпець, Солець, Далява, Михайлевичі та ін. У Колпці дійшло до кривавої розправи: 10 квітня 1934 р. місцевий комуніст Максим Лобода вдарив ножем націоналіста Петра Білавку, який незабаром помер. Автор відзначив, що й надалі йде боротьба між московським імперіалізмом і українським націоналізмом. Покійний П. Білавка – «український робітник-націоналіст, перший згинув на полі тієї боротьби в нафтовій заглибині» [15]. Про цю ж подію згадано в публікації «Де недавно панувала комуна...Колпець» (автор – П-ох) газети «Гомін Басейну». У ній зазначалося, що «смерть молодого українського робітника ще більше загартувала нашу молодь до боротьби». Далі мова йшла про успішну діяльність українського громадського активу села, який долає «червону заразу». «Так отже комуністична збиранина під завзятим напором ідейної молоді мусіла в кінці уступити. І хоч у цій боротьбі впав з руки ненаситної Москви, молодий пролетар Білавка, то могила його, де рік-річно в часі національних свят збирається молодь і старше громадянство, завжди говорить, хто справжній ворог українських працюючих мас», – резюмувалося у статті [34].

Редакція газети розкритикувала й проведення лівими силами першотравневого свята у Бориславі (1937 р.). Відзначення планувалося усіма місцевими робітничими організаціями: українськими, польськими, єврейськими. Маніфестаційний похід вулицями міста не відбувся, але проведено віче. Представник Польської партії соціалістичної з Варшави, який виступав першим, вів мову про братерство народів, критикував «буржуазний фашизм та гітлеризм». Українську соціал-демократичну партію представляв Порфірій Буняк, який критикував «український буржуалізм, націоналізм, Донцова». Автор публікації відразу заперечив слова соціаліста: «Український націоналізм, це ніякий не “фашизм”, ані “гітлеризм”. Повстав він тоді, коли оба вище згадані рухи були ще незнані. Служить він не чужим інтересам, але виключно інтересам української нації». Останнім виступав делегат єврейських організацій. Усі три промовці багато говорили про Іспанію, «страшні, нечувані звірства націоналістів», але, як зауважив автор статті, не згадували про «звірства червоних, та промовчуючи те, що діється в Україні під червоним московським деспотом. Та це мало їм допоможе. Переважаюча частина українського робітництва вже знає куди йти. Знає, що тільки у вільній, незалежній Україні настане для його краще життя. І вже незадовго святкуватиме українське робітництво своє свято не під чужими, червоними, але рідними жовто-блакитними прапорами. Не з ворогами українського народу, а окремо у великій дружній громаді» [37]. У подібному тоні газета «Голос Краю» описувала першотравневе свято у Бориславі 1938 р. [1].

Про погляди редакції газети «Гомін Басейну» свідчать й інформаційні матеріали, які вміщувалися в газеті. Так, в одному з повідомлень йдеться про те, що староство у Дрогобичі покарало Івана Климка, Михайла Ялоху, Івана Кішка, Михайла Кулика, Богдана Яніва, Василя Андріївського та двох дівчат – Мелянію Климко й Ольгу Соротей (усі – із с. Колпець) «гривною» – штрафом по 15 зл. із заміною на шість днів арешту за те, що згадані особи 1 листопада 1936 р. на колпецькому цвинтарі співали пісні, чим «виказали публічно свою нехоть до Польської Держави». Крім того, ранком 27 січня 1937 р. поліція провела у Трускавці ревізію (обшук) у Тадея і Володимира Біласів, останнього з яких заарештувала [22]. Безумовно, редакція

висвітлила ці події у сухому фактологічному стилі, але помітно, що вона співчувала заарештованим і покараним українцям, які демонстрували національно свідому позицію.

Подібно негативно дописувачі оцінили діяльність польського товариства «Спілка шляхти загородової». У газеті «Гомін Басейну» було вміщено матеріал про те, що українців Е. Тустанівського, М. Стапяка та І. Гальчака заарештували за вибивання вікон у помешканнях членів цього товариства Д. Рудницького та Л. Чайківського. Поліція змусила силою їх «зійнатися», але під час судового засідання обвинувачені відмовилися від своїх свідчень як таких, що дані під тортурами. Проте суддя на це не зважив і засудив Е. Тустанівського до в'язниці [24]. Негативно поставилася редакція газети й до арештів 5 серпня 1937 р. у Дрогобичі представників української молоді: студента Данцизької політехніки Анатолія Кабайди (родом із Чернігівщини), ветеринара Володимира Кішка, адвокатського конципієнта Володимира Ясеницького, службовців повітового Союзу кооперативів Ярослави Кульчицької і Василя Колінка, студента-правника Максима Гладилевича, випускника гімназії Володимира Колінка, студента віденської «експортівки» Северина Модрицького. Їх незабаром було звільнено (за винятком А. Кабайди) за браком доказів провини [39].

У статті «В Державній Гімназії в Дрогобичі не признають української національності» автор (припускаємо, один із гімназистів) оповів про подію, яка відбулася у 4-му класі цього освітнього закладу. Професор М. Кравчиниш фіксував національність учнів: польську, руську, єврейську. Три учні відмовилися зараховувати себе до цих національностей. Один із них, Ю. Подоляк, чітко заявив, що він – «українець». Учня підтримали деякі вчителі, зокрема, професор М. Мсцівуєвський сказав Ю. Подолякові: «Якщо я був би на твоєму місці, зробив би те саме» [6].

Редакція «Гомону Басейну» виступала і за призначення та обрання українців на важливі посади. В одній зі статей йшлося про те, що після смерті Раймонда Яроша залишилося ще не зайнятим «престольне крісло президента міста Дрогобича». Відзначалося, що колись бурмістром Дрогобича був українець Ксефонт Охримович, який багато років як посол засідав у Галицькому крайовому сеймі та австрійському парламенті

у Відні. Тож у статті констатовалося: «Факт, що становище дрогобицького бурмістра було в руках Українців, є наглядним доказом українського стану посідання, й міщани, автохтони дрогобицької землі ніколи не зрезигнували з права рішення про особу кандидата на президенти». Відтак осудливо повідомлялося про рішення польського клубу міських радних, який заявив, що самостійно висуватиме кандидатуру на посаду очільника міста. «Дрогобич не потребує чужої опіки...» – наголошувалося в газеті, у чому добачаємо виразні антипольські політичні інтенції [10].

Цю ж лінію продовжувала і газета «Гомін Краю», яка вже у своєму першому числі критично описала приїзд до Борислава на початку осені польського генерала Йозефа Галлера. Місцева влада влаштувала йому пишну зустріч, для більшого ефекту спровадилося навіть польських селян із Самбірщини та Перемишльщини. Часопис навів слова Галлера: «Над усім – Польща! Мусимо тримати те, що кров'ю здобули і не випустити з наших рук ніколи тієї землі батьківської» [36]. Газета критикувала різні компроміси української громадськості з польською владою. Так, у с. Снятинка на Дрогобиччині перед виборами до виборчої комісії, яку очолив директор школи Юзеф Динець, увійшли місцеві українці Іван Холонь і Микола Бунь. Дописувач вважає, що вони прагнули порозумітися з польською владою, щоб отримати посаду солтиса, обвинувачує їх у «шкурних інтересах» [11]. Різким і осудливим був допис про результати виборів солтиса у с. Болехівці 7 лютого 1938 р., де за українця Михайла Пристая проголосувало 11 радних, а за пропольського кандидата, колишнього солтиса Івана Ковальчина, – 13. Дописувач особливо докоряв українським робітникам дрогобицького заводу «Польмін», які, будучи радними у Болехівцях, підтримали саме пропольського кандидата [41]. З приводу виборів солтиса в Унятичах газета «Голос Краю» закликала мешканців і радних села голосувати за українського, а не польського кандидата на посаду солтиса. «Тому громадяни Унятич викажіть свою національну й політичну зрілість та держіться гідно», – йшлося в дописі [48].

Висновки. Отже, газета «Гомін Басейну» видавалася у Дрогобичі та Львові. Всього побачило світ 11 чисел газети: від 1 січня до 1 вересня 1937 р. Газета друкувалася на восьми

сторінках. Спочатку подавалися редакційні статті актуальної соціальної, економічної, міжнародно-політичної тематики, надалі публікувалися матеріали на господарські теми, фейлетони, вірші, дописи із сіл і міст Дрогобиччини («Нафтового Басейну») у рубриці «Хроніка». Остання сторінка призначалася для реклами, оголошень, переліку осіб, які склали пожертви на пресовий фонд газети. Ініціатором і організатором видавання часопису був правник Олександр Підгородецький, він же був і його головним редактором. Окрім нього, до редакційної колегії входили студенти й випускники середніх шкіл: Михайло Василик, Адольф Гладилевич, Максим Гладилевич, Василь Колінко й Юліян Середняк. До широкої редакційної колегії «Голосу Басейну», крім згаданих осіб, входили: Юрій Андрушків, Марія Басараб, Юрій Костишин, Федір Настьошин. Наприкінці 1937 р. «Гомін Басейну» став неофіційним органом робітничого товариства «Сила». Від січня 1938 р. він виходив під зміненою назвою – «Гомін Краю» – як «інформаційно-суспільний двотижневик для українських працюючих мас», що видавався у Дрогобичі та Львові. Газета «Гомін Краю» налічує 13 чисел. Перше число побачило світ 1 грудня 1937 р., останнє – 1 червня 1938 р. На газетних шпальтах публікувалися здебільшого матеріали про проблемні питання робітництва у Львові та загалом у Галичині. Лише на 5–6-й сторінках, у рубриці «Гомін Басейну», вміщувалися дописи з Дрогобиччини. Члени редакції належали до ОУН, тому обстоювали націоналістичну ідеологію, різко критикували комуністичні та соціалістичні організації (Польську партію соціалістичну, товариство «Робітнича Громада» тощо) та ідеології. У низці дописів автори газети виступали проти політики польської влади, зокрема на місцевому рівні.

Література

1. 1 травень у Бориславі. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 13. С. 3.
2. Аз. Будуймо нові підвалини. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 1.
3. Арешти комуни. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 7. С. 7.
4. Борислав. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 7.
5. Борислав. Робітнича громада Шевченкові. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 7. С. 7.
6. В Державній Гімназії в Дрогобичі не признають української національності. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 10. С. 4.

7. Верган В. М. Українська преса в Дрогобичі. *Дрогобиччина – земля Івана Франка*: зб. геогр., іст., етногр.-побут. матеріалів та мемуарів. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1973. Т. 1. С. 767–772.
8. Від Редакції. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 1. С. 1.
9. Від Редакції! *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 1. С. 1.
10. Вільна «посада» Президента міста в Дрогобичі. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 11. С. 5.
11. Всезнайко. Різне. Хто ліпше брехнув? Снятинка. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 6–7. С. 8.
12. Гладилевич А. «Гомін Басейну» – газета Дрогобиччини. *Дрогобиччина – земля Івана Франка*: зб. геогр., іст., етногр.-побут. матеріалів та мемуарів. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1973. Т. 1. С. 773–775.
13. Гладилевич А. До статті «Гомін Басейну» – газета Дрогобиччини. *Дрогобиччина – земля Івана Франка*: зб. геогр., іст., етногр.-побут. матеріалів та мемуарів. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1973. Т. 1. С. 775–776.
14. Гладилевич А. Олесь Підгородецький. *Дрогобиччина – земля Івана Франка*: зб. геогр., іст., етногр.-побут. матеріалів та мемуарів. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1986. Т. 3. С. 284–286.
15. Д-К. В третю річницю смерті. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 8. С. 2.
16. До громадян дрогобицько-бориславської округи. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 1. С. 8.
17. Дрогобич росте. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 3. С. 9.
18. Дроздовська О. Українська преса Дрогобича (20–30-ті рр. ХХ ст.). *Українська періодика: історія і сучасність*: доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф. (11–13 травня 2000 р.). Львів, 2000. С. 144–149.
19. Дроздовська О. Українські часописи повітових міст Галичини (1865–1939 рр.): іст.-бібліогр. дослідж. Львів, 2001. 364 с.
20. З. К. Крути. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 2/3. С. 1.
21. З листів... *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 2/3. С. 3.
22. З нашого життя. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 4. С. 4.
23. За приналежність до ОУН. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 5. С. 2.
24. Із судової залі. Процес, що довшого часу хвилею суспільність Унятич, як теж і Дрогобича. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 5.
25. Инж. О. Бойдуник у Дрогобичі. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 7.
26. Коростів (Скільщина). *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 7.
27. Лужок Долішній. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 4. С. 6.
28. Мазур С. Дописи. Самбірщина колись і тепер Дрогобиччина. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 7. С. 7.
29. Маківка. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 10. С. 1.
30. Мартинович І. Чи українське робітництво треба «зв'язувати» з національною спільнотою? (Лист до редакції). *Гомін Краю*. 1937. Ч. 2. С. 1–2.
31. Місцевий. «Батько»-коршмар аж руки затирає (Уріж, Дрогобиччина). *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 10. С. 5.
32. На два роки в'язниці. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 5. С. 2.

33. Нариси з історії Дрогобича (від найдавніших часів до початку ХХІ ст.). Дрогобич: Коло, 2009. 320 с.
34. П-ах. Де недавно панувала комуна... Колпець (Дрогобиччина). *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 10. С. 5.
35. Перше свято Крутів у Снятинці. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 4. С. 6.
36. П-єр. Галлер в Бориславі. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 1. С. 4.
37. П-єр. Як святкували перше травня в Бориславі. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 10. С. 3.
38. Раневицький Є. Хроніка Раневичі (Дрогобиччина). *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 7.
39. Ревізії й арештування в Дрогобичі. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 11. С. 5.
40. Робітник – член Ред. Колегії. «Гомін Краю» в робітничі часи. *Гомін Краю*. 1937. Ч. 3. С. 4.
41. Сензація в Болохівцях! *Гомін Краю*. 1937. Ч. 8. С. 8.
42. Середяк Ю. «Голос Басейну». *Дрогобиччина – земля Івана Франка*: зб. геогр., іст. та етногр.-побут. і мемуар. матеріалів. Дрогобич, 1997. Т. 4. С. 292–295.
43. Снічарчук Л. Динаміка розвитку української преси міжвоєнної Галичини. *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*. 2010. Вип. 9. С. 26–53.
44. Сокіл Серненко. Дописи. Нагуєвичі. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 7.
45. Солонсько (Дрогобиччина). *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 5. С. 7.
46. Список жертводавців на прес фонд «Гомін Басейну». *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 1. С. 7.
47. Тустановичі. *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 4. С. 6.
48. Унятичі стережіться! *Гомін Краю*. 1937. Ч. 9. С. 8.
49. Фур І. Олесь Підгородецький на Холмщині. Дрогобиччина – земля Івана Франка: зб. геогр., іст., етногр.-побут. матеріалів та мемуарів. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1986. Т. 3. С. 287.
50. Як виглядає колишня твердиня комунізму в Дрогобиччині? *Гомін Басейну*. 1937. Ч. 1. С. 7.

References

1. (1937). 1 traven u Boryslavi [May 1 in Boryslav], *Homin Kraiu*, (13), 3 (in Ukr.).
2. Az. (1937). Buduimo novi pidvalyny [Let's Build New Foundations], *Homin Baseinu*, (5), 1 (in Ukr.).
3. (1937). Areshty komuny [Arrests of Communists], *Homin Baseinu*, (7), 7 (in Ukr.).
4. (1937). Boryslav [Boryslav-City], *Homin Baseinu*, (5), 7 (in Ukr.).
5. (1937). Boryslav. Robitnycha hromada Shevchenkovi [Boryslav. Workers' Community for Shevchenko], *Homin Baseinu*, (7), 7 (in Ukr.).
6. (1937). V Derzhavnii Himnazii v Drohobychi ne pryznaiut ukrainiskoi natsionalnosti [Ukrainian Nationality is not Recognized in the State Gymnasium in Drohobych], *Homin Baseinu*, (10), 4 (in Ukr.).

7. Verhan, V. M. (1973). Ukrainiska presa v Drohobychi [The Ukrainian Press in Drohobych], *Drohobychchyna – zemlia Ivana Franka*: zbirnyk heohrafichnykh, istorychnykh, etnohrafichno-pobutovykh materialiv ta memuariv, Niu-York–Paryzh–Sydney–Toronto, (1), 767–772 (in Ukr.).

8. (1937). Vid Redaktsii [From the Editorial Board], *Homin Kraiu*, (1), 1 (in Ukr.).

9. (1937). Vid Redaktsii! [From the Editorial Board!], *Homin Baseinu*, (1), 1 (in Ukr.).

10. (1937). Vilna «posada» Prezydenta mista v Drohobychi [Vacant “Position” of the City’s President in Drohobych], *Homin Baseinu*, (11), 5 (in Ukr.).

11. Vseznaiko (1937). Rizne. Khto lipshe Brekhnuv? Sniatynka [Different. Who Lied Better? Snyatynka], *Homin Kraiu*, (6/7), 8 (in Ukr.).

12. Hladylovych, A. (1973). «Homin Baseinu» – hazeta Drohobychchyny [Homin Basseinu – a Newspaper of Drohobych County], *Drohobychchyna – zemlia Ivana Franka*: zbirnyk heohrafichnykh, istorychnykh ta etnohrafichno-pobutovykh i memuariv materialiv, Niu-York–Paryzh–Sydney–Toronto, (1), 773–775 (in Ukr.).

13. Hladylovych, A. (1973). Do statii «Homin Baseinu» – hazeta Drohobychchyny [To the Article Homin Basseinu – a Newspaper of Drohobych County], *Drohobychchyna – zemlia Ivana Franka*: zbirnyk heohrafichnykh, istorychnykh ta etnohrafichno-pobutovykh i memuariv materialiv, Niu-York–Paryzh–Sydney–Toronto, (1), 775–776 (in Ukr.).

14. Hladylovych, A. (1986). Oles Pidhorodetskyi [Oles Pidhorodetskyi], *Drohobychchyna – zemlia Ivana Franka*: zbirnyk heohrafichnykh, istorychnykh ta etnohrafichno-pobutovykh i memuariv materialiv, Niu-York–Paryzh–Sydney–Toronto, (3), 284–286 (in Ukr.).

15. D-K. (1937). V tretiu richnytsiu smerti [On the Third Anniversary of His Death], *Homin Baseinu*, (8), 2 (in Ukr.).

16. (1937). Do hromadian drohobytско-boryslavskoi okruhy [To the Citizens of the Drohobych-Boryslav County], *Homin Baseinu*, (1), 8 (in Ukr.).

17. (1937). Drohobych roste [Drohobych is Growing], *Homin Kraiu*, (3), 9 (in Ukr.).

18. Drozdovska, O. (2000). Ukrainiska presa Drohobycha (20–30-ti rr. XX st.) [The Ukrainian Press of Drohobych (20s–30s of the XXth century)], *Ukrainska periodyka: istoriia i suchasnist: dopovidi ta povidomlennia shosto Vseukrainskoi naukovy-teoretychnoi konferentsii (11–13 travnia 2000 r.)*; za red. M. M. Romaniuka, Lviv, 144–149 (in Ukr.).

19. Drozdovska, O. (2001). Ukrainski chasopysy povitovykh mist Halychyny (1865–1939 rr.): istoryko-bibliohrafichne doslidzhennia [Ukrainian Magazines of the District Cities of Galicia (1865–1939): historical and bibliographical research], Lviv, 364 (in Ukr.).

20. Z. K. (1937). Kruty [Kruty], *Homin Baseinu*, (2/3), 1 (in Ukr.).

21. (1937). Z lystiv... [From the Letters...], *Homin Baseinu*, (2/3), 3 (in Ukr.).

22. (1937). Z nashoho zhyttia [From Our Life], *Homin Baseinu*, (4), 4 (in Ukr.).

23. (1937). Za prynalezhnist do OUN [For Belonging to the OUN], *Homin Kraiu*, (5), 2 (in Ukr.).
24. (1937). Iz sudovoi zali. ProtSES, shcho dovshoho chasu khvyluiue suspilnist Uniatelych, yak tezh i Drohobycha [From the Courtroom. Court Process, Which Has Been Worrying the Public of the Village of Unyatichi and the City of Drohobych for a Long Time], *Homin Baseinu*, (5), 5 (in Ukr.).
25. (1937). Inzh. O. Boidunyk u Drohobychi [Engineer O. Boydunyk in Drohobych], *Homin Baseinu*, (5), 7 (in Ukr.).
26. (1937). Korostiv (Skilshchyna) [Korostiv (Skole County)], *Homin Baseinu*, (5), 7 (in Ukr.).
27. (1937). Luzhok Dolishnii [Village of Luzhok Dolishnyi], *Homin Baseinu*, (4), 6 (in Ukr.).
28. Mazur, S. (1937). Dopysy. Sambirshchyna kolys i teper Drohobychchyna [Posts. Sambir County Once and Now Drohobych County], *Homin Baseinu*, (7), 7 (in Ukr.).
29. (1937). Makivka [Mount Makivka], *Homin Baseinu*, (10), 1 (in Ukr.).
30. Martynovych, I. (1937). Chy ukrainske robitnytstvo treba «zviazuvaty» z natsionalnoiu spilnotoiu? (Lyst do redaktsii) [Should Ukrainian Labor be «connected» With the National Community? (Letter to the Editorial Board)], *Homin Kraiu*, (2), 1-2 (in Ukr.).
31. Mistsevyi (1937). «Batko»-korshmar azh ruky zatyraie (Urizh, Drohobychchyna) [“The Father»-Innkeeper rubs his hands (Village of Urizh, Drohobych County)], *Homin Baseinu*, (10), 5 (in Ukr.).
32. (1937). Na dva roky viaznytsi [For Two Years in Prison], *Homin Kraiu*, (5), 2 (in Ukr.).
33. (2009). Narysy z istorii Drohobycha (vid naidavnishykh chasiv do pochatku XXI st.) [Essays on the History of Drohobych (From the Earliest Times to the Beginning of the XXIst Century)] / nauk. red. L. Tymoshenko, Drohobych: Kolo, 320 (in Ukr.).
34. P-akh. (1937). De nedavno panuvala komuna... Kolpets (Drohobychchyna) [Where the Commune Reigned Recently... Village of Kolpets (Drohobych County)], *Homin Baseinu*, (10), 5 (in Ukr.).
35. (1937). Pershe sviato Krutiv u Sniatyntsi [The First Kruty's Holiday in Village of Snyatynka], *Homin Baseinu*, (4), 6 (in Ukr.).
36. P-yer. (1937). Hallier v Boryslavi [Galler in Boryslav], *Homin Kraiu*, (1), 4 (in Ukr.).
37. P-yer. (1937). Yak sviatkuvaly pershe travnia v Boryslavi [How They Celebrated the May 1 in Boryslav], *Homin Baseinu*, (10), 3 (in Ukr.).
38. Ranevtskyi, Ye. (1937). Khronika Ranevychi (Drohobychchyna) [Chronicle of the Village of Ranevychi (Drohobych County)], *Homin Baseinu*, (5), 7 (in Ukr.).
39. (1937). Revizii i areshuvannia v Drohobychi [Inspections and Arrests in Drohobych], *Homin Baseinu*, (11), 5 (in Ukr.).
40. (1937). Robitnyk – chlen Red. Kolehii. «Homin Kraiu» v robitnychi chasy [Working Days], *Homin Kraiu*, (3), 4 (in Ukr.).

41. (1937). Senzatsiia v Bolokhivtsiakh! [Sensation in the Village of Bolokhivtsi!], *Homin Kraiu*, (8), 8 (in Ukr.).
42. Serediak, Yu. (1997). «Holos Baseinu» [*Holos Baseinu*], *Drohobychchyna – zemlia Ivana Franka*: zbirnyk heohrafichnykh, istorychnykh ta etnohrafichno-pobutovykh i memuarnykh materiialiv, Drohobych, (4), 292–295 (in Ukr.).
43. Snitsarchuk, L. (2010). Dynamika rozvytku ukrainskoi presy mizhvoiennoi Halychyny [The Dynamics of the Development of the Ukrainian Press in Interwar Galicia], *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho tsentru periodyky*, (9), 26–53 (in Ukr.).
44. Sokil Sermenko (1937). Dopysy. Nahuievychi [Posts. Village of Nahuievychi], *Homin Baseinu*, (5), 7 (in Ukr.).
45. (1937). Solonsko (Drohobychyna) [Village of Solonsko (Drohobych County)], *Homin Baseinu*, (5), 7 (in Ukr.).
46. (1937). Spysok zhertvodavtsiv na pres fond «Homin Baseinu» [The List of Donors to the *Homin Basseinu* Press Fund], *Homin Baseinu*, (1), 7 (in Ukr.).
47. (1937). Tustanovychi [Village of Tustanovychi], *Homin Baseinu*, (4), 6 (in Ukr.).
48. (1937). Uniatychi sterezhitsia! [Village of Unyatichi, Beware!], *Homin Kraiu*, (9), 8 (in Ukr.).
49. Fur, I. (1986). Oles Pidhorodetskyi na Kholmshchyni [Oles Pidhorodetskyi in Kholm Region], *Drohobychchyna – zemlia Ivana Franka*: zbirnyk heohrafichnykh, istorychnykh ta etnohrafichno-pobutovykh i memuarnykh materiialiv, Niu-York–Paryzh–Sydney–Toronto, (3), 287 (in Ukr.).
50. (1937). Yak vyhliaidaie kolyshnia tverdynia komunizmu v Drohobychchyni? [What Does the Former Stronghold of Communism in Drohobych County Look Like?], *Homin Baseinu*, (1), 7 (in Ukr.).

Mykola Haliv

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ivan Franko State Pedagogical University of Drohobych
(Drohobych, Ukraine)

Anna Puriy

Student of the Second (Master's) Level of Higher Education
Ivan Franko State Pedagogical University of Drohobych
(Drohobych, Ukraine)

THE NEWSPAPER

«HOMIN BASSEINU/HOMIN KRAYU» (1937–1938): CHARACTERISTICS OF THE GAZETTE

The article characterizes the Ukrainian newspaper *Homin Basseinu/Homin Krayu* as a notable phenomenon of the regional Ukrainian press of Halychyna in the 1930s. The newspaper *Homin Baseinu* was published in Drohobych and Lviv. A total of 11 numbers (numbers)

of the newspaper were published: from January 1 to September 1, 1937. The newspaper was printed on eight pages. Initially, editorial articles were submitted on current social, economic, international and political topics, later materials on economic topics, feuilletons, poems, articles from the villages and cities of Drohobych county (Oil Basin) were published – in the Chronicle section. The last page was intended for advertising, announcements, a list of people who made a donation to the newspaper's press fund. The initiator and organizer of the newspaper's publication was the lawyer Oleksandr Pidhorodetskyi, who was also the editor-in-chief. In addition to him, the editorial board included students and graduates of secondary schools: Mykhailo Vasylyk, Adolf Hladylovyeh, Maksym Hladylovyeh, Vasyl Kolinko and Yulian Seredyak. In addition to the aforementioned persons, the broad editorial board of Homin Basseinu included: Yuriy Andrushkiv, Fedir Nastyoshyn, Maria Basarab, Yuriy Kostyshyn. At the end of 1937, Homin Basseinu became an unofficial organ of the workers' society «Syla». From January 1938, it was published under the changed name «Homin Krayu. Informational and Social Fortnightly for the Ukrainian Working Masses», which was published in Lviv. The newspaper Homin Krayu has 13 issues. The first was published on December 1, 1937, the last on June 1, 1938. Its columns mostly published materials about labor relations in Lviv and Halychyna in general. Posts from Drohobych county were posted only on the 5th-6th page in the section Homin Basseinu. The members of the editorial board belonged to the Organization of Ukrainian Nationalists, therefore they defended the nationalist ideology, sharply criticized communist and socialist organizations (the Polish Socialist Party, the «Workers' Society», etc.) and ideologies. In a number of posts, the newspaper's authors opposed the policy of the Polish authorities, particularly at the local level.

Keywords: Homin Basseinu/Homin Krayu, Ukrainian press, Drohobych county, OUN, nationalism.